Living the Lotus 6

Buddhism in Everyday Life

2025
VOL. 237

2025 Northern California Cherry Blossom Festival
Rissho Kosei-kai Members in North America
Participate in the Grand Parade in San Francisco

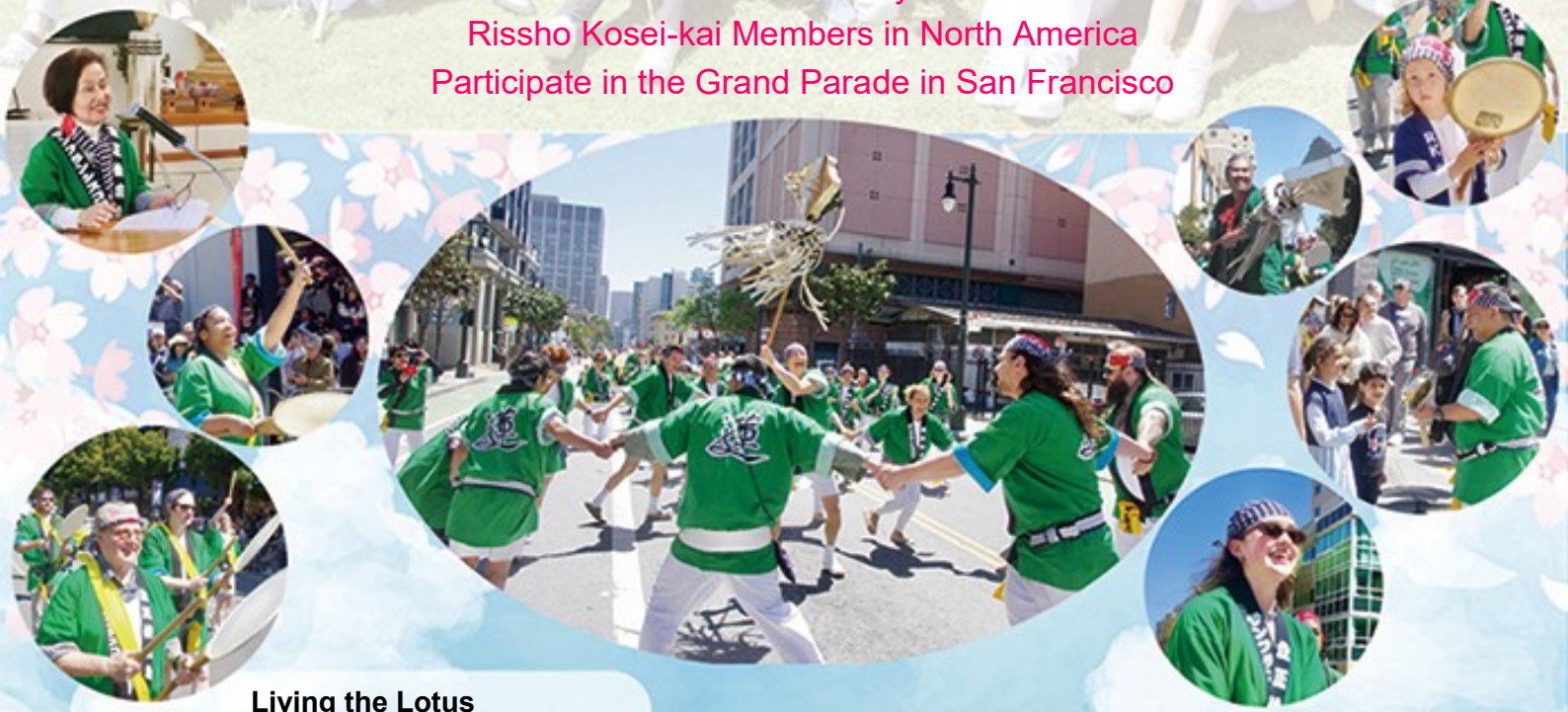

Living the Lotus
Vol. 237 (June 2025)

Senior Editor: Keiichi Akagawa
Editor: Sachi Mikawa
Copy Editor: Ketsarin Handa

Living the Lotus is published monthly
By Rissho Kosei-kai International,
Fumon Media Center, 2-7-1 Wada,
Suginami-ku, Tokyo 166-8537, Japan.
TEL: +81-3-5341-1124
FAX: +81-3-5341-1224
Email: living.the.lotus.rk-international@kosei-kai.or.jp

ริชโชโคเซไก คือองค์กรพุทธศาสนาระดับนานาชาติ ที่รวมผู้คนจากทั่วโลกที่มุ่งมั่นนำคำสอนจากสัทธรรมปุณฑรีกสูตร ซึ่งเป็นหนึ่งในพระสูตรที่สำคัญที่สุดของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมสันติภาพโลก องค์กรริชโชโคเซไกก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1938 โดยท่านประธานใหญ่นิคเคียว นิวาโนะ (ค.ศ. 1906 - 1999) และท่านรองประธานเมียวโกะ นางานูมะ (ค.ศ. 1889 - 1957) ปัจจุบัน สมาชิกของริชโชโคเซไกยังคงมุ่งมั่นในการเผยแผ่ธรรมะอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสันติภาพทั้งในประเทศญี่ปุ่นและต่างประเทศ โดยการร่วมมือกับผู้คนจากหลากหลายสาขาอาชีพทั่วโลก ภายใต้การนำของท่านประธานนิชิโกะ นิวาโนะ หรือประธานท่านปัจจุบัน

ชื่อวารสารฉบับนี้คือ “Living the Lotus — Buddhism in Everyday Life” ซึ่งสะท้อนถึงความหวังของเราในการนำคำสอนจากสัทธรรมปุณฑรีกสูตรมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันในโลกที่ไม่สมบูรณ์แบบนี้ เพื่อเติมเต็มและสร้างคุณค่าให้กับชีวิต เปรียบเสมือนดอกบัวที่เบ่งบานจากโคลนตม วารสารฉบับนี้มุ่งหวังที่จะช่วยให้ผู้คนทั่วโลกสามารถนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ง่ายขึ้น

ความกตัญญูกตเวทีคืออะไร ?

นิชิโกะ นิวาโนะ
ประธานริชโชโคเซไก

อย่าโกรธเคืองหรือขัดแย้งกับผู้อื่น

มีสุภาษิตหนึ่งกล่าวว่า “เมื่อนึกอยากกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่ ท่านก็ไม่อยู่เสียแล้ว แม้จะนำผ้าไปห่มสุสาน ก็มิอาจตอบแทนท่านได้” เชื่อว่าอาจมีหลายคนที่พยักหน้าเห็นด้วยกับสุภาษิตนี้ และรู้สึกเสียใจอยู่ลึก ๆ ว่าเราน่าจะตอบแทนพระคุณพ่อแม่ ในตอนที่ท่านยังแข็งแรงอยู่ ถึงแม้สุภาษิตนี้จะกล่าวว่า “แม้จะนำผ้าไปห่มสุสาน ก็มิอาจตอบแทนท่านได้” ถึงอย่างนั้น ก็ไม่ได้หมายความว่าเราจะไม่สามารถทำอะไรได้ หรือไม่จำเป็นต้องทำอะไร

อย่างที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในบทความเมื่อเดือนที่แล้ว ว่าสำหรับเราที่มีชีวิตอยู่ในตอนนี้ เราควรขอบคุณการส่งต่อ “ไม้ผลัดแห่งชีวิต” ที่สืบทอดมาอย่างไม่ขาดสาย ซึ่งเป็นสายใยแห่งการเชื่อมโยงที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ของชีวิตอันยิ่งใหญ่ ที่สามารถย้อนกลับไปถึงจุดเริ่มต้นของจักรวาล การใคร่ครวญถึงความหมายของความกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่นั้น จึงเป็นการย้อนกลับไปดูต้นกำเนิดของชีวิตเรา ผ่านชีวิตของพ่อแม่และบรรพบุรุษ พร้อมกับตั้งคำถามว่า ตอนนี้เราสามารถทำอะไรได้บ้างเพื่ออนาคต

คำว่า “กตัญญู” ในภาษาญี่ปุ่นคือคำว่า โคโค (孝行) โดยอักษรตัว โค (孝) นี้ เป็นการรวมกันระหว่างตัว โร (老) หมายถึง คนแก่ กับตัว ชิ (子) หมายถึง เด็ก เป็นการบ่งบอกถึง “ความเป็นหนึ่งเดียว” ที่เชื่อมโยงเป็นหนึ่งจากการสืบทอดสิ่งสำคัญต่อ ๆ กันมาอย่างไม่ขาดสายจากคนที่มีอายุมากกว่าไปสู่คนที่อายุน้อยกว่า ดังนั้น ความกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่จึงเป็นคำที่รวมความหมายและเนื้อหาที่ลึกซึ้งยิ่งกว่าการเลี้ยงดูพ่อแม่ให้ดีที่สุดอย่างแน่นอน

แม้แต่ในคำภีร์หลุนอวี่ ซึ่งเป็นตำราขงจื๊อ ยังกล่าวว่า มีคนถามท่านขงจื๊อว่า “กตัญญูคืออะไร” ท่านขงจื๊อได้ตอบคำถามนั้นแบบเข้าใจได้ง่าย ๆ ว่า “พ่อแม่ กังวลเพียงแค่ความเจ็บป่วยของลูก” (เพราะพ่อแม่เป็นห่วงสุขภาพร่างกายของลูก ลูกจึงควรดูแลร่างกายเพื่อไม่ให้ท่านกังวล) แน่นอนว่าประเด็นนี้เป็นสิ่งสำคัญ แต่เมื่อเราลองค้นหาความหมายของคำว่า “ความเจ็บป่วย (ภาษาญี่ปุ่นคือคำว่า ชิสึ / 疾)” เราก็จะพบว่าคำนี้ยังมีความหมายอย่างอื่นอีกด้วย ได้แก่ “โกรธเคือง, อิจฉา, เกลียดชัง และทำให้ทุกข์ทรมาน” เป็นต้น และดูเหมือนว่าจากการค้นคว้าของอาจารย์มาซาฮิโระ ยาสึโอกะ ท่านยังพบอีกว่า “คำว่า ชิสึ (疾) มีความหมายเหมือนกับคำว่า ความขัดแย้ง

ดังนั้น การระมัดระวังตัวเองไม่ให้ตัดขาดความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก หรือกับเพื่อนมนุษย์ เนื่องจากความเห็นแก่ตัว หรือการทะเลาะวิวาทนั้นน่าจะเป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทีอย่างหนึ่งที่เราทุกคนทำได้ในชีวิตประจำวัน

การอกตัญญูต่อพ่อแม่ เปรียบเสมือนการทำลายชีวิต

บทกลอนที่แต่งโดยพระสงฆ์ญี่ปุ่นสมัยโบราณ บุคคลผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็นเสมือนพระโพธิสัตว์ที่คอยช่วยเหลือคนยากจนและมีบทบาทในการป้องกันอุทกภัย มีกลอนหนึ่งบทที่ท่านกล่าวว่า "เมื่อลองฟังเสียงนกป่าร้องแว่ว หวนให้คิดถึงพ่อและคิดถึงแม่" ความรู้สึกคิดถึงพ่อแม่ผู้ล่วงลับเอ่อล้นเต็มอก แม้แต่เสียงร้องของนกป่า ยังฟังดูเหมือนเป็นเสียงเรียกจากพ่อแม่ที่คุ้นเคยในอดีต นี่จึงเป็นกลอนบทหนึ่งที่ทำให้เรารู้สึกเช่นนี้ได้

บางครั้ง เราอาจมีความรู้สึกดังกล่าว แต่ว่า เรามักจะลืมขอบคุณพ่อแม่ที่ท่านให้กำเนิด แล้วนึกเสียใจในรูปร่างหน้าตาตัวเอง หรือไม่ก็รู้สึกโกรธเกลียดชีวิตที่ไม่เป็นไปตามที่ตนเองหวัง สิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นการอกตัญญู เพราะว่าเราไม่ซาบซึ้งต่อชีวิตที่ได้รับมา อาจารย์โยโกะ สุอิกัง พระนิกายโซโต กล่าวว่านี่เป็น "การละเมิดศีลข้อห้ามฆ่าสัตว์" โดยท่านกล่าวยืนยันว่าพวกเราซึ่งดำรงอยู่ได้โดย "ชีวิตจำนวนมากมายในโลกและจักรวาล" นั้น คือชีวิตที่เป็นตัวตนของพุทธะ ทุกชีวิตล้วนดีงามโดยไม่แบ่งแยก ไม่มีชีวิตใดที่ไร้ความหมาย หรือดำรงอยู่โดยไร้คุณค่าในโลกนี้ การตัดสินตัวเองหรือตัดสินชีวิตของตัวเองว่าดีหรือไม่ดีเป็นการละเมิดศีลข้อห้ามฆ่าสัตว์ นั่นเป็นเพราะว่าเราไม่หวนกลับไปพิจารณาต้นกำเนิดของชีวิต ซึ่งศีลข้อนี้เป็นศีลข้อหนึ่งที่อยู่ในศีล 5 ที่พุทธฆราวาสควรรักษา

เพราะฉะนั้นแล้ว การกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่สำหรับพวกเรา จึงเท่ากับเป็นการไม่ขัดแย้งกับผู้อื่นโดยพยายามยับยั้งชั่งใจไม่ให้โกรธหรือไม่พอใจ และเชื่อมั่นว่าตัวเราเองคือตัวตนของพุทธะ รวมถึงการยอมรับโดยบริสุทธิ์ใจว่าทุกสิ่งเป็นการทำงานของพระพุทธเจ้า (สัจธรรม) นอกจากนี้ การดำเนินของธรรมชาติอันยิ่งใหญ่รวมถึงมนุษย์ มีการพัฒนา ก้าวหน้า และสร้างสรรค์อย่างไม่หยุดยั้งเป็นหลักการพื้นฐาน ดังนั้น การพัฒนาตนเองไปพร้อมกับการปลูกฝังคนที่จะรับช่วงต่ออนาคตจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญสำหรับเรา ข้าพเจ้าคิดว่าเราคงเรียกได้ว่านี่เป็นการกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่โดยการเชื่อมต่อชีวิตให้ต่อเนื่องจากอดีตไปสู่อนาคต

และกุญแจสำคัญสำหรับเรื่องนี้คือ ความซื่อสัตย์และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (แนวคิดหนึ่งในลัทธิขงจื๊อที่เรียกว่า "ฉูโจะ" (忠恕) ซึ่งเป็นทัศนคติและจิตใจที่คลอบคลุมถึงเรื่องราวทั้งหมดที่ได้กล่าวมา ไม่ว่าจะเป็นการให้อภัย การเปิดใจยอมรับ การปฏิบัติอย่างซื่อสัตย์จริงใจ และการมีน้ำใจต่อผู้อื่น การปฏบัติสิ่งเหล่านี้ในชีวิตประจำวันของเรา คือหนทางอันแท้จริงในการสืบสานและขยายขอบเขตของจิตวิญญาณแห่งความกมลเกลียวอันยิ่งใหญ่ (หรือ ไดวะ / 大和) ให้ดำรงอยู่ต่อไป

จาก "วารสารโคเซ" ฉบับเดือนมิถุนายน 2025

เรียนรู้ที่จะชอบคนที่เราไม่ชอบ

การอบรมเลี้ยงดู “ลูกทางธรรม”

ท่านประธานใหญ่นิคเคียว นิวาโนะ
ประธานผู้ก่อตั้งริชโชโคเซไก

ก่อนหน้านี้ เราได้พิจารณาจากจุดยืนที่ว่า “เราจะรับมือกับคำพูดและการกระทำของผู้อื่นอย่างไร” ทว่า หากเราปรารถนาจะเติบโตยิ่งขึ้น และทำให้สถานที่ทำงานหรือสังคมของเราพัฒนาต่อไปอย่างราบรื่น การพัฒนาวิธีคิดให้ก้าวล้ำขึ้นอีกขั้นย่อมเป็นสิ่งจำเป็น

กล่าวคือ เราควรใส่ใจแม้เพียงเล็กน้อย ต่อการพัฒนา “บางสิ่งบางอย่าง” ที่อยู่ระหว่างตัวเรากับผู้อื่นให้เจริญงอกงามขึ้น ด้วยการแสดงออกที่เรียกได้ว่าเป็นการช่วยเหลือ ความเสียสละ และกระตือรือร้นที่จะเป็นฝ่ายริเริ่มแสดงน้ำใจ จากนั้นเมื่อทั้งสองฝ่ายต่างหยิบยื่นน้ำใจให้กัน เสียสละเพื่อกัน ช่วยเหลือและขัดเกลากันและกันแล้ว การกระทำเหล่านี้ก็จะส่งผลสะท้อนกลับ ทำให้สถานที่ทำงานและสังคมโดยรอบเปล่งประกาย สดใส อบอุ่น และก้าวหน้าอย่างมั่นคงต่อไป

พระพุทธศาสนาได้ยก “การให้” (เช่น การให้ทาน การบริจาค) ขึ้นเป็นข้อแรกของแนวทางปฏิบัติของพระโพธิสัตว์ ขณะเดียวกัน ริชโชโคเซไกได้กำหนดเป้าหมายไว้ว่า “หนึ่งคนชี้นำทางให้อีกหนึ่งคน” ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการริเริ่มลงมือทำอย่างกระตือรือร้นด้วยเจตนาแห่งเมตตาต่อผู้อื่น

คำว่า “หนึ่งคนชี้นำทางให้อีกหนึ่งคน” นั้น หมายถึง การอบรมเลี้ยงดู “ลูกทางธรรม” (ผู้ที่เราให้การชี้นำด้วยหลักธรรมทางพุทธศาสนา) เปรียบเสมือนเมื่อเด็กคนหนึ่งถือกำเนิดขึ้น พ่อแม่ย่อมทุ่มเททั้งหัวใจในการเลี้ยงดูลูกอย่างเต็มที่ พวกเขาอาจค้นคว้าจากหนังสือเกี่ยวกับการเลี้ยงเด็กหรือปรึกษาผู้มีประสบการณ์ เพื่อให้ลูกเติบโตอย่างสมบูรณ์แข็งแรง ฉันใดก็ฉันนั้น การอบรมเลี้ยงดู “ลูกทางธรรม” ก็เป็นเช่นเดียวกัน แม้บางครั้งเราอาจรู้สึกลังเล หรือถูกอีกฝ่ายเมินเฉย แต่การก้าวข้ามประสบการณ์ และการลองผิดลองถูกเหล่านั้น จะช่วยให้ทั้งสองฝ่ายเติบโตไปพร้อมกันและสามารถแบ่งปันความสุขร่วมกันได้อย่างแท้จริง

การได้อบรมเลี้ยงดูและช่วยให้ผู้อื่นเติบโตนั้นถือเป็นหนึ่งในความสุขอันยิ่งใหญ่ของมนุษย์ หากเราสังเกตเห็นสายสัมพันธ์ที่ต่างฝ่ายต่างเกื้อกูล ผลักดันและส่งเสริมกันและกัน บุคคลผู้นั้นจะกลายเป็นผู้มีคุณค่าที่ไม่มีใครสามารถมาแทนที่ได้สำหรับเรา

รวมเล่มโอวาทจากท่านประธานใหญ่นิคเคียว นิวาโนะ
“ผลิเมล็ดพันธุ์แห่งพุทธะ『菩提の萌を発さしむ』หน้า.77-78

Rissho Kosei-kai International

Make Every Encounter Matter

A Global Buddhist Movement

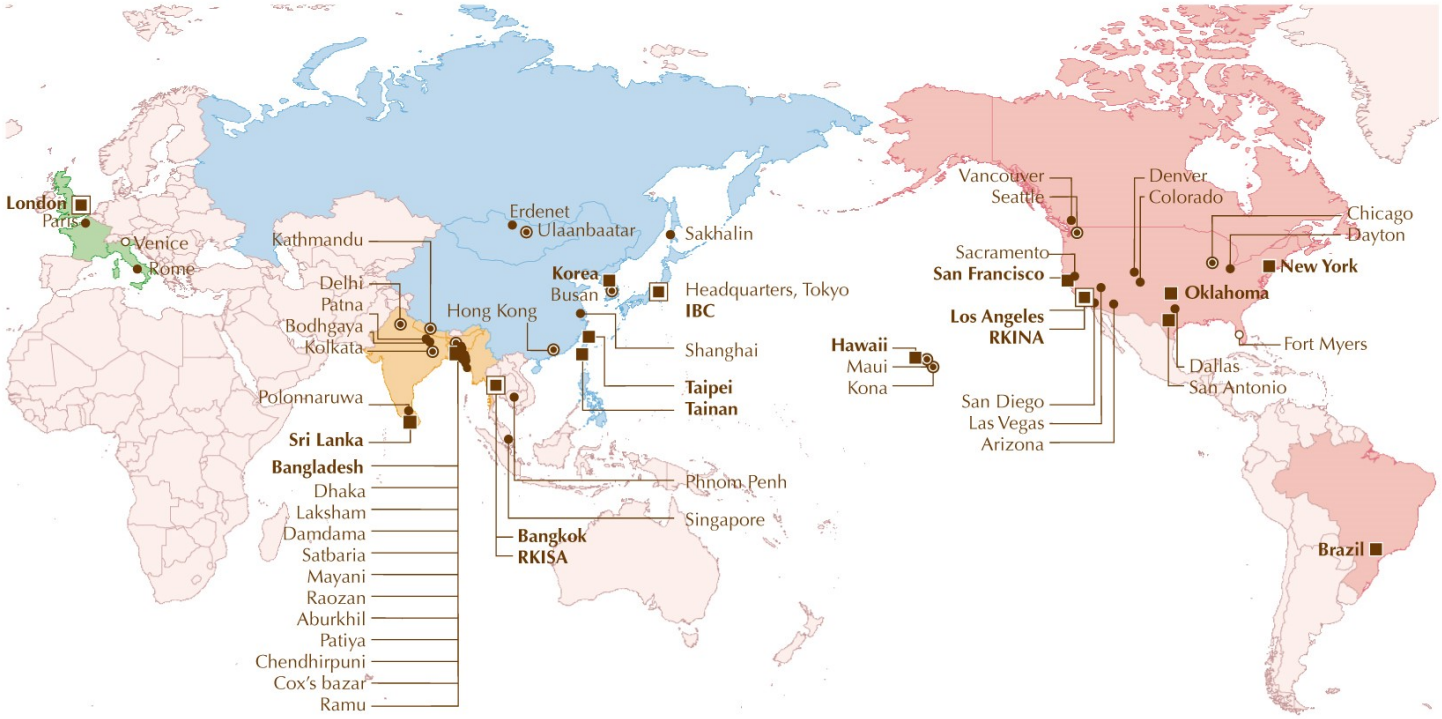

Information about local Dharma centers

facebook

ทีมงานผู้จัดทำวารสาร Living the Lotus ยินดีรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากผู้อ่านทุกท่าน
หากท่านมีคำชี้แนะ กรุณาติดต่อที่อีเมลนี้ E-mail: living.the.lotus.rk-international@kosei-kai.or.jp